

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 IM. JANA PAWŁA II W DOBCZYCACH
ul. Szkolna 43, 32-410 Dobczyce
tel. 12 271 67 70, www.sp2d.obczyce.pl
fax 12 271 11 93, e-mail: gsekretariat@sp2.dobczyce.pl

UCHWAŁA NR 10/2025/2026

**RADY PEDAGOGICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W DOBCZYCACH
Z DNIA 11 WRZEŚNIA 2025R.**

**W SPRAWIE: zatwierdzenia Wewnętrznskolnego Programu Doradztwa Zawodowego
na rok szkolny 2025/2026**

Działając na podstawie:

- Art. 70 ust. 2, pkt 1, Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854 ze zmianami)

Rada Pedagogiczna Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Jana Pawła II w Dobczycach uchwala, co następuje:

§1.

Zatwierdza się Wewnętrznskolny Program Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2025/2026 (załącznik do uchwały).

§2.

Uchwałę przekazuje się do realizacji Dyrektorowi Szkoły

§3.

1. Uchwała o w życie z dniem podjęcia i obowiązuje od 1 września 2024r.
2. Uchwałę powierza się do realizacji dyrektorowi szkoły.

WEWNĄTRZSZKOLNY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. św. Jana Pawła II w Dobczycach

SPIS TREŚCI

- I. Podstawa prawna.
- II. Założenia ogólne.
- III. Cel ogólny doradztwa zawodowego.
- IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe
- V. Adresaci programu .
- VI. Koordynator i osoby odpowiedzialne za realizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.
- VII. Warunki i sposoby realizacji programu.
- VIII. Metody i formy realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.
- IX. Efekty realizacji.
- X. Ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.
- XI. Program realizacji doradztwa zawodowego.

Opracowanie: Elżbieta Kołdras

I. PODSTAWA PRAWNA:

- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325).
- **Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe** (Dz.U. z 2018 r. poz.737 ze zm.).
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1675).
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2024 poz. 80).
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649).
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- **Ustawa** z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986)
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z dnia 14 września 2023 w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. poz.2102)
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578).
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199 ze zm.).
- **Ustawa** z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm.).
- **Statut Szkoły Podstawowej Nr 2 w Dobczycach**
- **Program Wychowawczo- Profilaktyczny Szkoły Podstawowej Nr 2 w Dobczycach**

II. ZAŁOŻENIA OGÓLNE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

System doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia.

- 1) Pomaga uczniom w samopoznaniu własnych predyspozycji zawodowych (osobowości, potrzeb, uzdolnień, zainteresowań, możliwości).
- 2) Zawiera informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy, a także predyspozycjami zawodowymi.
- 3) Obejmuje całokształt zadań związanych z udzielaniem uczniom pomocy w planowaniu przyszłej kariery zawodowej.
- 4) Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego jest częścią planu wychowawczo-profilaktycznego szkoły i jest włączony do Statutu Szkoły.
- 5) Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy,
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki,
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka,
- działania w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły,
- Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną)

III. CEL OGÓLNY DORADZTWA ZAWODOWEGO

1. **Celem orientacji zawodowej w klasach I-III** jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu własnych zainteresowań oraz pasji.
2. **Celem orientacji zawodowej w klasach IV– VI** jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
3. **Celem doradztwa zawodowego w klasach VII– VIII** szkoły podstawowej jest:
  - 1) przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji,
  - 2) pomaganie uczniom w określeniu ich predyspozycji zawodowych,
  - 3) udzielanie uczniom indywidualnych porad zawodowych,
  - 4) prowadzenie zajęć grupowych mających na celu lepsze samopoznanie, kształtowanie aktywnych postaw,
  - 5) rozwijanie aktywności poznawczej uczniów w kierunku właściwej samooceny swoich możliwości,
  - 6) przygotowanie rodziców do pełnienia roli doradców i osób wspierających swoje dzieci w procesie planowania i podejmowania decyzji edukacyjnych oraz związanych z wyborem zawodu,
  - 7) pomoc nauczycielom w realizacji w ramach lekcji przedmiotowych tematów związanych z wyborem zawodu,
  - 8) stała współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną i instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego.

IV. TREŚCI PROGRAMOWE ORAZ CELE SZCZEGÓŁOWE.

Treści programowe obejmują zagadnienia:

- 1) Poznanie siebie.
- 2) Świat zawodów i rynek pracy.
- 3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.
- 4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

REALIZACJA TREŚCI PROGRAMOWYCH NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH EDUKACYJNYCH

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I-III

1. Poznanie siebie – uczeń:

- 1.1. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2. prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- 2.1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3. opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- 3.1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 3.2. wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

- 4.1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS IV-VI

1. Poznanie własnych zasobów – uczeń:

- 1.1. określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4. prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - uczeń

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno zawodowych.

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII-VIII

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:

- 1.1. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno zawodowej;
- 1.6. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- 2.1. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- 2.4. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6. wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7. dokonuje autoprezentacji;
- 2.8. charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:

- 3.1. analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2. analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

- 3.3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;
- 3.4. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych - uczeń:

- 4.1. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2. określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4. planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

V. ADRESACI PROGRAMU

Działania związane z realizacją WSDZ kierowane są do całej społeczności szkolnej. Odbiorcami są uczniowie, nauczyciele, rodzice.

1. Uczniowie:

- określają własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia,
- wskazują swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w życiu,
- wymieniają różne grupy zawodów,
- opisują, czym jest praca i jakie jest jej znaczenie w życiu człowieka,
- podają przykłady czynników wpływających na wybory edukacyjne i zawodowe,
- wskazują na różne sposoby zdobywania wiedzy,
- samodzielnie docierają do informacji i korzystają z różnych źródeł wiedzy,
- analizują oferty szkolnictwa ponadpodstawowego korzystając z dostępnych źródeł informacji,
- analizują kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych zasobów,
- planują ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- podejmują decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu dorosłych.

2. Nauczyciele:

- współrealizują wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego w szkole,
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów, rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje,
- wspierają rodziców w procesie doradczym,
- udzielają informacji, lub kierują do specjalistów,
- znają ścieżki edukacyjne,
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

3. Rodzice:

- posiadają wiedzę na temat organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego działającego w szkole,
- są zaangażowani w udzielanie pomocy i wsparcia dziecku w procesie planowania i realizowania kariery edukacyjno-zawodowej,
- znają strukturę szkolnictwa,
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły,

- angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy, hobby, zainteresowania).

VI. KOORDYNATOR I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

W szkole w realizację działań związanych z orientacją zawodową, doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej oraz pielęgniarka szkolna.

1. Dyrektor odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym, współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ, zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć doradztwa zawodowego.
2. Doradca zawodowy systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe, pomaga w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej, gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe, prowadzi zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia kariery zawodowej, koordynuje działania informacyjno-doradcze prowadzone przez szkołę, współpracuje z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego: wspiera nauczycieli, wychowawców i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
3. Wychowawcy określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów, włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego, realizują tematy związane doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych, wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej, współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci, współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
4. Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.
5. Nauczyciele języka polskiego omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.
6. Nauczyciele matematyki uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.
7. Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkudzaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

8. Nauczyciele przyrody, biologii, chemii, fizyki, edukacji zdrowotnej omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej. Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.
9. Nauczyciele historii i wiedzy o społeczeństwie informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają problemy współczesnej Polski . Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia drzewa genealogicznego .Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.
10. Nauczyciele informatyki prowadzą naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych, pomagają uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji, wyjaśniają organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczą komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentują sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdrażają do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazuje sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.
11. Nauczyciele muzyki zapoznają uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazują wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.
12. Nauczyciele plastyki zapoznają z zawodami z dziedziny kultury. Uczą korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.
13. Nauczyciele techniki opisują funkcje urządzeń technicznych, omawiają kolejność działań technologicznych, organizacje miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczą posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej.
14. Nauczyciele wychowania fizycznego omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.
15. Nauczyciele religii/etyki przedstawiają znaczenie i wartość pracy w życiu człowieka, etykę zawodową, pomagają tworzyć uczniom ich własne systemy wartości. Pomagają poznać siebie, przyjąć odpowiedzialność za siebie. Przekazują wiedzę o znaczeniu praw i obowiązków, zasad i reguł postępowania w życiu człowieka. Uczą prowadzenia dyskusji i umiejętności uzasadniania opinii dotyczących zjawisk w społeczności lokalnej.
16. Nauczyciele-wychowawcy świetlicy aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, organizują kąciki zawodowe w świetlicy.
17. Nauczyciel bibliotekarz prenumerują czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, udostępniają ulotki o szkołach. Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

VII. WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole zgodnie z programem doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, w ramach działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

- w klasach I–VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- w klasach VII i VIII na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego (lekcje przedmiotu DZ w wymiarze 10 h na rok),
- w klasach I-VIII na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- w klasach I-VIII na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się klasą,
- w klasach I -VIII podczas zajęć dodatkowych,
- w klasach I-VIII w ramach wizyt zawodowo znawczych mających na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.

VIII. METODY I FORMY REALIZACJI.

Działania realizowane będą z wykorzystaniem następujących metod i form pracy z uczniami: ankieta, praca w grupie, dyskusja, plakat, gazetka, praca w parach, pogadanka, prezentacja, mini wykład, skojarzenia, testy, kwestionariusze, burza mózgów, symulacje, warsztaty, praca z materiałami źródłowymi, udział w dniach otwartych szkół, spotkania z przedstawicielami zawodów, udział w targach szkół ponadpodstawowych, wizyty w zakładach pracy, itp.

W poradnictwie indywidualnym :

- konsultacje i porady,
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron, predyspozycji,
- testy,
- tworzenie indywidualnego planu działań.

W poradnictwie grupowym:

- burza mózgów, dyskusja, pogadanki, wykłady,
- metody testowe jak np. ankiety, kwestionariusze, testy,
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
- treningi umiejętności społecznych,
- gry symulacyjne i zabawy,
- portfolio,
- zajęcia plastyczne.

IX. EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.

- Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Świadome i trafne podejmowanie przez uczniów decyzji przy wyborze szkoły ponadpodstawowej oraz przyszłej aktywności zawodowej.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, rezygnowania z nauki w dalszym etapie kształcenia, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.
- Kształtowanie aktywności zawodowej młodzieży.
- Pomoc rodzinie przy podejmowaniu często trudnych decyzji związanych z planowaniem kariery zawodowej dzieci.

X. EWALUCJA WSDZ

Ewaluacja dokonywana będzie poprzez:

- analizę dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć),

- ankietę ewaluacyjną,
- obserwację poziomu zaangażowania i motywacji oraz zachowań uczniów,
- rozmowę doradczą z uczniem

Ewaluacja przeprowadzana będzie w celu doskonalenia Programu i dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły oraz lokalnego rynku pracy.

XI. PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Cel główny

Przygotowanie uczniów szkoły podstawowej do świadomego, odpowiedzialnego i aktywnego kształtowania swojej ścieżki edukacyjno-zawodowej poprzez stopniowe poznawanie własnych zasobów, różnorodności zawodów, rynku pracy i systemu edukacji, rozwijanie zainteresowań oraz kształtowanie pozytywnej postawy wobec pracy i nauki.

Cele szczegółowe

1. Dla klas I – III szkoły podstawowej:

- Rozszerzenie wiedzy o różnorodności zawodów i ich roli w życiu człowieka.
- Kształtowanie proaktywnej postawy wobec edukacji i pracy.
- Zapewnienie możliwości poznawania i rozwijania indywidualnych zainteresowań i uzdolnień.

2. Dla klas IV – VI szkoły podstawowej:

- Rozwijanie umiejętności poznawania i oceny własnych zasobów (zainteresowania, mocne strony, zdolności).
- Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami oraz podstawowymi informacjami o rynku pracy.
- Wzmacnianie pozytywnej i aktywnej postawy wobec edukacji i pracy.
- Stwarzanie warunków sprzyjających rozwijaniu zdolności i pasji.

3. Dla klas VII – VIII szkoły podstawowej:

- Przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery edukacyjno-zawodowej.
- Wspieranie w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych z wykorzystaniem wiedzy o sobie, rynku pracy i systemie edukacji.
- Kształtowanie umiejętności samodzielnego i świadomego podejmowania decyzji przy wsparciu doradczym.

Klasy 1 - 3

Treści z rozporządzenia	Tematyka działań	Klasy	Metody i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Poznanie siebie	Moje ulubione rzeczy – dzieci rysują lub przynoszą z domu przedmioty związane z ich zainteresowaniami.	klasy 1 - 3	pogadanka, praca plastyczna	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	Pierwsze półrocze
	„To potrafię” – praca plastyczna, (np. „umiem liczyć”, „potrafię rysować”, „jestem dobrym kolegą”).		Praca plastyczna, pogadanka		cały rok
	„Każdy z nas jest inny, każdy jest wyjątkowy” Zadania zespołowe – np. budowanie wieży z klocków w grupach, a potem rozmowa: co zrobiłem, co inni zrobili, co się udało.		zabawy grupowe, dyskusja, pogadanka		

	„ Moje zdolności – moje supermoce ” Dziecko otrzymuje kartę z miejscem na pieczątki lub naklejki przy zadaniach, które wykonuje. Na koniec rozmawiacie o tym, w czym dziecko czuło się pewnie, a co sprawiało trudność.		prace plastyczne techniczne, matematyczne, muzyczne itp. dyskusja		
Świat zawodów i rynek pracy	Bal zawodów ” – dzień, w którym dzieci przychodzą przebrane za wybrany zawód i opowiadają o nim.	Klasy 1 - 3	pogadanka, praca plastyczna		
	Koloruję zawodowo – dzieci kolorują lub rysują zawody, które występują w ich rodzinach.		kolorowan ka		
	Miasto zawodów – dzieci poznają zawody w swoim najbliższym otoczeniu, poznają miejsca pracy i specyfikę danego zawodu (bank, piekarnia, poczta itp)		wycieczka		
	Skąd się biorą pieniądze? Czy każdy musi pracować? Dzieci poznają wartości związane z pracą i wiedzą, że pieniądze są efektem działania.		gazetka pogadanki		
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Co nowego dziś odkryłem? ” – codzienna lub tygodniowa runda rozmów o tym, czego dziecko się nauczyło.	klasy 1-3	pogadanka praca plastyczna,	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	cały rok
	Czas wolny -czas na pasje rozmawiamy o tym jak spędzamy czas wolny, dzieci prezentują swoje zainteresowania i opowiadają na jakie zajęcia uczęszczają po szkole.			nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	
	„Biblioteczka odkrywców” – poznawanie różnych źródeł wiedzy: książki, komputer (w obecności nauczyciela), biblioteka szkolna.		wykład dyskusja	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych	Po co się uczyć? Uczeń uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności		mapa myśli burza mózgów, zabawy ruchowe	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	
	Uczę się bo lubię – poznawanie treści i zagadnień, które uczeń chce rozwijać pod kątem własnych zainteresowań zawodowych	Klasy 3	rozmowa burza mózgów, praca indywidualna	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej Pedagog szkolny	

KLASY 4 - 6

Treści z rozporządzenia	Tematyka działań	Klasy	Metody i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Poznawanie własnych zasobów	Określanie własnych zainteresowań, uzdolnień i kompetencji				
	Kartka zainteresowań – uczniowie tworzą plakat lub kartkę, na której wypisują swoje ulubione zajęcia, hobby, przedmioty szkolne, w których czują się dobrze.	klasy 4-6	prezentacje, rozmowy, prace plastyczne	lekcje wychowawcze, zajęcia z pedagogiem, zajęcia z psychologiem szkolnym	cały rok
Kwestionariusz talentów – nauczyciel przeprowadza krótką ankietę lub quiz,					

	pomagający dzieciom zidentyfikować ich mocne strony, np. „W czym jesteś dobry? Co lubisz robić?”.			wychowawca, doradca zawodowy	
	Wskazywanie mocnych stron i możliwości ich wykorzystania				
	Mapa mocnych stron – uczniowie rysują mapę swoich mocnych stron i obok wpisują przykłady, jak mogą je wykorzystać (np. „Jestem dobry z matematyki – mogę pomagać kolegom”, „Lubię rysować – mogę ozdabiać klasę”).		pogadanki, prezentacje	wychowawca, doradca zawodowy, pedagog, psycholog	wg potrzeb
	Prezentacja „Moje supermoce” – każdy uczeń przedstawia krótko swoje mocne strony i opowiada, jak mogą one pomóc mu w nauce lub w zabawie.				
	Gry zespołowe z rolami – podczas zabaw lub projektów uczniowie przydzielają sobie role zgodne z mocnymi stronami (np. lider, kreatywny pomysłodawca, organizator).		gry zespołowe		
	Szkolne Talent show – organizacja konkursu – uczniowie prezentują swoje talenty		autoprezentacja, konkurs	Wychowawcy klas, pedagog szkolny	wg planu pracy szkoły
	Galeria zainteresowań – uczniowie prezentują swoje pasje		Filmik, gazetka prezentacja,	Wychowawca, pedagog, psycholog, nauczyciele przedmiotów ogólnych	cały rok
Świat zawodów i rynek pracy	Warsztaty manualne – praca z narzędziami plastycznymi, stolarskimi lub kuchennymi (np. nożyczki, klej, młotek) w celu stworzenia czegoś nowego i ciekawego..	klasy 4-6	praca w grupach metoda projektu	zajęcia w ramach przedmiotów plastyka, technika, muzyka wychowawca pedagog	cały rok
	Zabawa twórcza – uczniowie wymyślają alternatywne zastosowania znanych narzędzi (np. nożyczki jako narzędzie do robienia wzorów).				
	Projekty praktyczne – np. zbudowanie prostego modelu lub wykonanie dekoracji z użyciem różnych narzędzi i materiałów				
	Wyjaśnianie roli pieniądza i jego związku z pracą - poznanie zawodów ekonomicznych i zawodów z sektora finansowego				
	Gra „Zawody na mapie” – uczniowie dzielą zawody na grupy (np. medyczne, techniczne, artystyczne, usługowe) i dopasowują do nich konkretne przykłady, np. lekarz, mechanik, malarz, fryzjer				
inny i uczenie się przez	Moje style uczenia - Poznanie różnych stylów uczenia się . Pomoc uczniom w identyfikacji własnego stylu uczenia się. Rozwijanie świadomości, jak	klasy 4-6	pogadanki mini wykład	pedagog, psycholog	cały rok

	wykorzystywać swój styl do efektywniejszej nauki				
	Samodzielne docieranie do informacji i korzystanie z różnych źródeł informacji . Uczniowie uczą się poszukiwania potrzebnych informacji do nauki		referaty, prezentacje	wszystkie przedmioty szkolne	
	Poznajemy różne miejsca pracy - kto gdzie wykonuje swój zawód?		wycieczki, pogadanki, prezentacje	wychowawca, pedagog	
	Poznajemy ścieżki zawodowe i wymagania edukacyjne dla konkretnych zawodów	klasy 6	mini wykład, prezentacja	wychowawca, pedagog	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	Sztuka podejmowania decyzji - rozwijanie umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji.	klasy 4-6	burza mózgów, mini wykład, prezentacja	pedagog	cały rok
	Uświadomienie uczniom, jakie są konsekwencje ich wyborów				
	Ćwiczenie świadomego i przemyślanego podejmowania decyzji.				
	Świadomie planuję - uświadomienie uczniom, czym jest planowanie i dlaczego jest ważne.	wybrane klasy	pogadanka, mini wykład, praca w grupach	wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog	
	Rozwijanie umiejętności tworzenia planów krok po kroku.				
	Ćwiczenie organizacji czasu i zadań.				
Marzenia o dorosłości - znaczenie marzeń w planowaniu ścieżki kariery	wybrane klasy	film edukacyjny, pogadanka, ćwiczenia	wychowawcy		

KLASY 7- 8

Treści z rozporządzenia	Tematyka działań	Klasy	Metody i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Poznawanie własnych zasobów	Diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe.	Klasy 7-8	ankieta, rozmowy	wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog	wrzesień
	Odkrywamy własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje)		prezentacje, rozmowy, warsztaty	lekcje z wychowawcą, zajęcia z pedagogiem, doradcą zawodowym	cały rok
	„Zawód a zdrowie – wymagania, przeciwwskazania w kontekście wyboru szkoły ponadpodstawowej		filmy edukacyjne, pogadanki, prezentacje	pielęgniarka szkolna, wychowawca	cały rok/w miarę potrzeb

	Wartości, które mnie prowadzą ” – co jest dla mnie ważne w pracy i w życiu		warsztaty, rozmowy indywidualne	wychowawca, doradca zawodowy, pedagog, psycholog	cały rok		
Świat zawodów i rynek pracy	Wybór szkoły ponadpodstawowej co trzeba wiedzieć?	Klasy 7-8	pogadanka, wykład, prezentacja, praca grupowa, dyskusja, gazetka doradcy zawodowego	wychowawcy, doradca zawodowy, wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog, doradca zawodowy, doradca zawodowy			
	Jakie zawody są w moim zasięgu?						
	Zawody przyszłości – czego warto się uczyć?						
	Poznajemy szkolnictwo branżowe – technikum czy szkoła branżowa?						
	Mniej znane zawody – warte zainteresowania						
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Udział w konkursach przedmiotowych, zawodach sportowych, olimpiadach	wybrane klasy	konkursy, zawody, olimpiady, warsztaty	nauczyciele przedmiotów	cały rok		
	Wycieczki zawodoznawcze.					wycieczki	wychowawcy doradca zawodowy
	Udział w Targach Szkół Ponadpodstawowych	Klasy 8	wycieczki	wychowawcy doradca zawodowy			
	Uczenie się przez całe życie – co to znaczy w praktyce?” Rozmowa o zmianach na rynku pracy i potrzebie ciągłego rozwoju					wykład dyskusja	wychowawca, doradca zawodowy, psycholog
	Poznajemy oferty kształcenia (szkoły branżowe, lo, technika)					prezentacja dyskusja	zaproszenie przedstawicieli szkół ponadpodstawowych
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych	Zawodowe inspiracje – analiza historii sukcesu - Oglądanie i omawianie filmów	klasy 7-8	filmy	wychowawcy			
	Tworzenie Indywidualnego Planu Kariery (IPK) Uczniowie opracowują plan zawierający: cele, możliwe ścieżki edukacyjne, kompetencje do rozwinięcia, potencjalne przeszkody.	wybrane klasy	IPK	wychowawcy doradca zawodowy			
	Udzielanie indywidualnych porad uczniom w zakresie planowania dalszego rozwoju	wszystkie klasy	porada zawodowa, dyskusja	doradca	cały rok w miarę potrzeby		

TEMATYKA ZAJĘĆ DORADZTWA ZAWODOWEGO KLASA VII

1. Doradztwo zawodowe – co to za zajęcia? Kim jest doradca zawodowy?
2. Praca w życiu człowieka.
3. Poznaję siebie. Moje zasoby.
4. Moje pasje i zainteresowania.
5. Mój temperament a wybór zawodu.
6. Szukam swojego zawodu
7. Kompetencje i ich rola.

8. W gąszczu zawodów- poznajemy zawody.
9. Poznajemy zawody-zawody przyszłości i zawody ginące.
10. Mój osobisty plan działania-planuję swoją ścieżkę edukacyjną i zawodową. Mój wymarzony zawód.

TEMATYKA ZAJĘĆ DORADZTWA ZAWODOWEGO KLASA VIII

1. Jak wybrać najlepszą szkołę ponadpodstawową dla siebie- ścieżki kształcenia systemu edukacyjnego w Polsce.
2. Planowanie kariery zawodowej- od czego zacząć? Mój osobisty plan działania.
3. Kim jestem? Tajemnice osobowości a wybór zawodu- testy i narzędzia do samooceny- bilans kompetencji zawodowych.
4. Kim jestem? Tajemnice osobowości a wybór zawodu- testy i narzędzia do samooceny.
5. Szkoła podstawowa i co dalej-szkolnictwo branżowe-które zawody będą zawodami przyszłości?
6. Szkoła podstawowa i co dalej –technikum dobre przygotowanie do pracy i dalszej nauki.
7. Sztuka podejmowania decyzji-jak wybrać mądrze?
8. Rynek pracy w Polsce i na świecie-co warto wiedzieć?
9. W drodze ku wymarzonej pracy-dokumenty aplikacyjne. Autoprezentacja
10. Sukces zawodowy i etyka zawodowa.

TEMATYKA ZAJĘĆ DORADZTWA ZAWODOWEGO KLASA VII

1. Doradztwo zawodowe –co to za zajęcia? Kim jest doradca zawodowy?

Ogólny zarys tematyki z doradztwa zawodowego, skojarzenia uczniów z tym przedmiotem, jakie funkcje pełni doradca zawodowy, do czego przydadzą się te zajęcia? Oczekiwania. Ankieta na wejściu.

Uczniowie:

- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 2.8. Charakteryzują instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej.

2. Praca w życiu człowieka.

Refleksje wokół pracy: czym jest praca? Kiedy praca może dawać satysfakcję? Dlaczego praca ma kluczowe znaczenie w naszym życiu? Jakie wartości kojarzą się z pracą? Kiedy praca może stać się problemem?

- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową.

3. Poznaję siebie. Moje zasoby

Czym jest samorozwój? Co to znaczy znać siebie? Dlaczego warto poznać siebie? Jak poznać siebie-sposoby i metody. Jak poznanie siebie pomoże Ci wybrać zawód i pracę? Moje zasoby: osobowe, społeczne, rzeczowe, finansowe. Moje zainteresowania, wartości, umiejętności, możliwości intelektualne, temperament.

Uczeń:

- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

4. Moje pasje i zainteresowania.

Moje pasje i zainteresowania- co lubię robić w wolnym czasie ? Dlaczego warto mieć pasję? To właśnie ja : to robię dobrze, to potrafię świetnie, mój wolny czas, moje sukcesy. Autoprezentacja – na czym polega pierwsze wrażenie, czym jest, mowa werbalna i mowa niewerbalna, zasady autoprezentacji

Uczeń:

- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 2.7. dokonuje autoprezentacji.

5. Mój temperament a wybór zawodu

Czym jest temperament? Jakim typem osobowości jesteś? Krótka charakterystyka typów osobowości. W jakich zawodach sprawdzą się najlepiej dane typy temperamentu.

Uczeń:

- 1.2. rozpoznaje swoje zasoby
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
2. 2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy

6. Szukam swojego zawodu

Dlaczego mądry wybór zawodu jest ważny? Jakie szkolne przedmioty lubisz? W których czujesz się dobry? Co najchętniej lubisz robić w wolnym czasie? O jakim zawodzie myślisz? Jakiego wykształcenia on wymaga? Jakie umiejętności związane z tym zawodem już masz? nad czym musisz popracować? Co trzeba brać pod uwagę, gdy szukasz swojego zawodu?

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową,

7. Kompetencje i ich rola

Czym są kompetencje kluczowe? Jak przydają się w pracy? Kompetencje przyszłości- na czym polegają poszczególne kompetencje, które są najważniejsze i przydają się w pracy zawodowej?

Uczeń:

- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.

8. W gąszczu zawodów- poznajemy zawody.

Grupy zawodów wg. B .A. Klimowa- opis grup zawodów, zawody i pożądane cechy charakteru.

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody

9. Poznajemy zawody-zawody przyszłości i zawody ginące

Zawody przyszłości ginące – charakterystyka.

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

10. Mój osobisty plan działania-planuję swoją ścieżkę edukacyjną i zawodową. Mój wymarzony zawód.

Mój wymarzony zawód- predyspozycje, cechy charakteru, umiejętności, zdolności, mój plan aby zdobyć ten zawód, zadania do wykonania, możliwe przeszkody, co, kto może mi pomóc?

Uczeń:

- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

TEMATYKA ZAJĘĆ DORADZTWA ZAWODOWEGO KLASA VIII

1. Jak wybrać najlepszą szkołę ponadpodstawową dla siebie- ścieżki kształcenia systemu edukacyjnego w Polsce.

Edukacyjne możliwości- dlaczego edukacja jest ważna? Edukacja formalna, na czym polega edukacja nieformalna? Co to jest edukacja poza formalna? Dlaczego różne formy kształcenia są ważne w Twoim przyszłym życiu zawodowym? Na czym polega samorozwój? Ścieżka edukacyjno- zawodowa. Dlaczego wybór szkoły a potem zawodu jest ważny?

Uczeń:

- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

2. Planowanie kariery zawodowej- od czego zacząć? Mój osobisty plan działania.

Kariera zawodowa- czym jest? Czy warto planować karierę zawodową? Jakie są etapy kariery? Co pomaga w planowaniu? Co może przeszkadzać w planowaniu kariery? Co dalej po szkole podstawowej? Moja wymarzona szkoła, moje wymarzone miejsce pracy, mój ideał pracodawcy, sposoby spędzania czasu po pracy, mój wymarzony zawód. Będę dobrym pracownikiem. Jakie znaczenie ma kariera zawodowa?

Uczeń:

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

3. Kim jestem? Tajemnice osobowości a wybór zawodu- testy i narzędzia do samooceny-bilans kompetencji zawodowych.

Typy osobowości zawodowych wg J.L. Hollanda. Zawody, które najbardziej odpowiadają tym typom, preferencje zawodowe, cechy i umiejętności

Uczeń:

1.2 rozpoznaje własne zasoby

4. Kim jestem? Tajemnice osobowości a wybór zawodu testy i narzędzia do samooceny.

Rodzaje inteligencji wg H. Gardnera. Rodzaje inteligencji, cechy ludzi posiadających dany typ inteligencji, zawody, w których mogą pracować.

Uczeń:

1.2 rozpoznaje własne zasoby.

4. Szkoła podstawowa i co dalej-szkolnictwo branżowe-które zawody będą zawodami przyszłości?

Dyskusja na temat zawodów, które będą zyskiwać na znaczeniu w przyszłości, poznają branże, które rozwijają się najszybciej. Szczegółowe omówienie najczęściej wybieranych zawodów w szkołach branżowych.

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy.

5. Szkoła podstawowa i co dalej –technikum dobre przygotowanie do pracy i dalszej nauki.

Uczniowie dokładnie poznają zawody, które są realizowane przez Technika.

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania.

6. Sztuka podejmowania decyzji –jak wybrać mądrze?

Co to jest decyzja? Dlaczego czasem trudno ją podjąć? Co ułatwia podejmowanie decyzji a co utrudnia? Wskazówki jak podejmować decyzję? Edukacyjne możliwości?

Uczeń:

3.1 cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

- 4.4 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów; dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

7. Rynek pracy w Polsce i na świecie- co warto wiedzieć?

Czym jest rynek pracy? Jak działa rynek pracy? Co jest ważne na rynku pracy? Co wpływa na rynek pracy? Jak zwiększyć swoje szanse na rynku pracy? Jakich zawodów obecnie brakuje na rynku pracy? Jakich zawodów jest za dużo?

Uczeń:

- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy.

8. W drodze ku wymarzonej pracy- dokumenty aplikacyjne. Autoprezentacja

Tworzymy dokumenty aplikacyjne. Autoprezentacja – na czym polega pierwsze wrażenie, czym jest, mowa werbalna i mowa niewerbalna, zasady autoprezentacji

Uczeń:

- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

9. Sukces zawodowy i etyka zawodowa

Czym ogólnie jest sukces? Co może być sukcesem w sferze zawodowej? Jak osiągnąć sukces w pracy? Od czego zależy sukces zawodowy? Czym jest etyka zawodowa? Jaką funkcję pełni? Jaki powinien być etyczny pracownik?

- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową.

Działania skierowane do Rodziców uczniów

Działania	Klasy	Metody i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Prelekcja podczas spotkania z rodzicami na temat Doradztwa Zawodowego	Klasy 7-8	prezentacja	dyrektor, wychowawcy, doradca zawodowy	wg potrzeb
Udzielanie bieżących porad w zakresie postępów uczniów	Klasy 7-8	rozmowy, konsultacje	wychowawcy	cały rok

Działania skierowane do Nauczycieli

Działania	Nauczyciele /kogo dotyczy	Metody/formy realizacji	Termin realizacji
Przygotowanie Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego na dany rok szkolny	zespół ds. Doradztwa zawodowego	dokument	wrzesień
Opracowanie i przeprowadzenie ankiety badającej zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjno - zawodowe	doradca zawodowy	kwestionariusze ankiet	wrzesień
Przygotowanie podsumowania działań z zakresu doradztwa zawodowego i sprawozdania na koniec roku szkolnego	doradca zawodowy	sprawozdanie	czerwiec
Podjęcie form dokształcania zawodowego nauczycieli	wszyscy nauczyciele	kursy, szkolenia branżowe, studia podyplomowe	cały rok wg potrzeb

Osoby odpowiedzialne za realizację Programu:

W szkole w realizację działań związanych z orientacją zawodową, doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy), nauczyciele-wychowawcy świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz oraz pielęgniarka szkolna.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji programu,
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego,
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologiem lub pedagogami, Program Realizacji Doradztwa Zawodowego, uwzględniający wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz koordynuje jego realizację,
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniającym wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego,
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
- realizuje działania wynikające z programu realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniającego wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego.

Wychowawcy klas:

- włączają do swoich planów wychowawczo-profilaktycznych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodowo znawczych,

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele specjalści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej, doradztwa zawodowego;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Pielęgniarka szkolna:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

Warunki i sposoby realizacji Programu

Doradztwo zawodowe w naszej szkole jest realizowane:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych i podczas godzin wychowawczych
- podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi podczas doraźnych zastępstw,
- podczas wycieczek zawodowo znawczych,
- podczas pracy indywidualnej – doradcy zawodowego,
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- bieżącą pracę z uczniami przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów,
- zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów,
- pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią,
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

Miejsce realizacji poszczególnych zajęć:

- zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego,
- godziny wychowawcze,
- zastępstwa,
- zajęcia pozalekcyjne,
- grupowe spotkania z zaproszonymi gośćmi,
- wycieczki,

Metody i formy realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Działania realizowane będą z wykorzystaniem następujących metod i form pracy z uczniami: ankieta, praca w grupie, dyskusja, plakat, gazetka, praca w parach, pogadanka, prezentacja, mini wykład, skojarzenia, testy, kwestionariusze, burza mózgów, symulacje, warsztaty, praca z materiałami źródłowymi, udział w dniach otwartych szkół, spotkania z przedstawicielami zawodów, udział w targach szkół ponadpodstawowych.

Ewaluacja Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego.

Działania związane z realizacją programu doradztwa zawodowego monitorowane będą na bieżąco, natomiast ewaluacja programu nastąpi na koniec roku szkolnego.

Zajęcia z doradztwa zawodowego mają na celu wspieranie uczniów w świadomym planowaniu kariery oraz podejmowaniu trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych. W związku z tym **nie stosuje się tradycyjnego oceniania**, a nacisk kładzie się na **autorefleksję, samoocenę oraz analizę postępów ucznia**.

Dodatkowo:

Na początku roku szkolnego, **zostanie przeprowadzona ankieta diagnostyczna**, której celem będzie rozpoznanie potrzeb, oczekiwań oraz poziomu wiedzy uczniów w zakresie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej. Wyniki posłużą do dostosowania treści i form pracy doradcy do realnych potrzeb danej grupy.

Na zakończenie cyklu zajęć uczniowie wypełnią **ankietę ewaluacyjną**, pozwalającą ocenić efektywność działań doradczych i stopień osiągnięcia założonych celów

Stosowane formy weryfikacji efektów:

- **Pytania ewaluacyjne** – zadawane po zajęciach, służące zebraniu informacji zwrotnej od uczniów na temat przydatności i jakości zajęć.
- **Zdania niedokończone** – forma pobudzająca uczniów do refleksji nad własnym rozwojem, decyzjami i procesem planowania kariery.
- **Efekty pracy uczniów** – m.in. portfolio, dokumenty aplikacyjne, ćwiczenia indywidualne i grupowe.
- **Indywidualny Plan Kariery (IPK)** – dokument tworzony przez ucznia, zawierający jasno określone cele edukacyjno-zawodowe oraz konkretne działania prowadzące do ich realizacji.